

Застосування комплексної терапії, зокрема антидотів, інфузійної та симптоматичної підтримки, сприяє стабілізації стану тварини, зменшенню проявів інтоксикації та поступовому відновленню функцій організму. Отже, рання діагностика, своєчасне лікування та профілактика доступу тварин до токсичних речовин є основними умовами успішного запобігання та лікування отруень у собак.

Список використаної літератури

1.Клінічна ветеринарна фармакологія: Навчальний посібник / О.І.Канюка, В.Р. Файтельберг-Бланк, Ю.П. Лизогуб та ін. [За ред. О.І. Канюки].– Одеса, «Астропринт», 2006. – 296 с.

2.Внутрішні незаразні хвороби тварин: Підручник –2–ге вид., доп. / М. О. Судаков, М. І. Цвіліховський, В. І. Береза, – К.: Мета, 2002. – 352 с.: іл

3.Ветеринарна токсикологія / Г.А. Хмельницький, В.Н. Локтіонов, Д.Д. Полоз // М.: Агропромиздат, 1987. –319с.

4.Ветеринарна токсикологія: Підручник 2-ге видання / Куцан О.Т., Духницький В.Б., Бойко Г.В., Іщенко В.Д. Київ: НУБіП України, 2022. 413с.

Annotation. The study analyzes the clinical course of poisoning in dogs and the implementation of differential diagnosis depending on the type of toxic substance. It also substantiates effective treatment methods and emergency care based on the degree of intoxication, the time of toxin entry into the body, and the overall condition of the animal.

Keywords: dogs, poisoning, intoxication, differential diagnosis, toxic substances, rodenticides, clinical symptoms, antidote therapy.

Науковий керівник:

Найдіч О.В.,

канд. вет. наук, доцентка

кафедри ветеринарної медицини та гігієни

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 636.1.082

ВПЛИВ ВДОСКОНАЛЕНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ГОДІВЛІ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ТА ЕКСТЕР'ЄРНІ ПОКАЗНИКИ КОНЕЙ У ВИЇЗДЦІ

Дар'я НЕСТЕРЕНКО, здобувачка вищої освіти 4 курсу освітнього ступеня «Бакалавр», спеціальності 204 «Технологія виробництва продукції тваринництва» Миколаївський національний аграрний університет

***Анотація.** У статті наведено дані про годівлю коней спортивних порід. Визначення ефективності збагаченого раціону та вітамінно-мінерального комплексу (ВМК) для покращення фізичного стану, працездатності та специфічних якостей коней, що спеціалізуються у класичній виїзді.*

Дослідження проведено на двох групах коней-аналогів (n=20). Контрольна група отримувала базовий раціон, дослідна – удосконалений, збалансований за енергією, протеїном та мікроелементами. Оцінка проводилася за морфометричними промірами, динамікою живої маси та якістю виконання елементів виїздки.

***Ключові слова:** українська верхова порода, технологія годівлі, генетичний потенціал, селекція, спортивна роботоздатність.*

Постановка проблеми. Останнім часом вітчизняне конярство зазнало суттєвих трансформацій, що призвели до критичного скорочення поголів'я. Українські заводські породи наразі перебувають на межі зникнення, що актуалізує питання їхнього збереження. Водночас переміщення основної маси тварин до приватного сектору спричинило деконцентрацію селекції, вимагаючи розробки нових організаційних підходів до управління галуззю [1].

Українська верхова порода (УВП) є провідною в Україні для спортивного використання, із загальним поголів'ям близько 672 голів, серед яких 266 племінних кобил репродуктивного віку. УВП – це національна спортивна порода коней, офіційно затверджена у 1990 році. Вона поєднує в собі елегантність, витривалість та високі спортивні якості, що робить її ідеальною для виїздки, конкуру та триборства. Реалізація потенціалу породи у виїзді потребує синергії селекції та науково обґрунтованої годівлі для формування тварин класу «еліта» Українські верхові неодноразово ставали призерами Олімпійських ігор та міжнародних змагань завдяки своїм м'яким алюрам, високій стрибучості та стресостійкості [4].

Аналіз основних досліджень публікацій. Племінну роботу з породою було спрямовано на збереження характерних особливостей екстер'єру, оригінального типу, удосконалення племінних властивостей, підвищення спортивної роботоздатності. Головною метою селекціонерів зі спортивними кінями є їх спортивна працездатність [3].

За даними фахівців вирощування здорових спортивних коней неможливе без науково обґрунтованої та збалансованої годівлі. Раціон має індивідуально враховувати вагу, породу та фізичні навантаження тварини, щоб повністю забезпечити її організм енергією та біологічно активними речовинами. Оскільки головним завданням спортивного коня є інтенсивна м'язова робота, ключову роль відіграють енергетична цінність кормів та суворе дотримання режиму догляду [5, 6].

У спортивному конярстві за повідомленням Ткачової І. В., основними учасниками змагань є коні української верхової породи, які проявляють дуже вдало себе у триборстві та конкурі [1].

Мета досліджень – було вивчення ефективності збагачення раціону мінеральними добавками та оцінка їхнього впливу на кондицію, витривалість і результативність коней української верхової породи у виїзді.

Матеріали і методика. Науково-господарський дослід проведено в умовах філії «Південний племконцентр» ДП «Конярство України».

За принципом аналогів було сформовано дві рівноцінні групи по 10 особин у кожній. Контрольна та дослідна групи були ідентичними за основними показниками: від живої маси та віку до рівня спеціальної фізичної підготовки.

Тварини контрольної групи отримували стандартний раціон без додаткових коректив. Для дослідної групи було розроблено вдосконалену схему годівлі, оптимізовану за рівнем енергії, протеїну, клітковини та мікроелементів, із додаванням вітамінно-мінерального комплексу, адаптованого під специфіку виїздки [6].

Усі коні перебували в однакових умовах: індивідуальне утримання, вільний доступ до води та ідентичний графік тренувань. Годівля була чотириразовою з дотриманням пауз між прийомами їжі та роботою.

До складу використаного вітамінно-мінерального комплексу (ВМК) входили життєво необхідні мікроелементи (Fe, Cu, Zn, Mn, Se), вітамінна група (A, D3, E, комплекс B) та незамінні амінокислоти, що дозволило забезпечити високу м'язову витривалість та психоемоційну стабільність тварин [6].

Ефективність раціонів оцінювали через порівняльний аналіз таких показників:

- рівень споживання та поживність кормів;
- динаміка живої маси та загальний клінічний стан;
- працездатність і швидкість відновлення після навантажень.

Підсумкову оцінку спортивних якостей вираховували як середній бал за сукупністю параметрів. Для виїздки ключовими критеріями оцінювання стали: чистота алюрів, еластичність рухів, чіткість виконання елементів та рівень взаємодії з вершником.

Результати досліджень. Для визначення морфометричних показників було проведено бонітування коней. При вимірюванні коня до нього слід підходити з лівого боку. Це буде зручним для людини, що вимірює та звичним для коней, яких сідлають та запрягають саме зліва. Для взяття промірів кінь повинен стояти на рівному місці, таким чином, щоб кінь спирався на всі чотири ноги [7].

В конярстві використовують більше 40 промірів, але найбільш поширеними в практиці галузі є 10. В документах первинного зоотехнічного та племінного обліку використовують лише чотири (табл. 1) з них (висота в холці, коса довжина тулуба, обхват грудей та обхват п'ястка).

Табл. 1. Морфометричні параметри коней

Порода	Основні проміри, см				Жива маса, кг
	висота в холці	коса довжина тулуба	обхват		
			грудей	п'ястку	
I контрольна	168,6±1,72	169,1±2,31	194,2±2,13	21,3±0,22	455,7±14,53
II дослідна	170,2±1,56**	171,4±1,81 *	195,7±1,86	21,6±0,19	458,3±11,19*

Примітка. * - $P \leq 0,05$; ** - $P \leq 0,01$

Аналіз морфометричних параметрів свідчить про те, що коні дослідної групи, які отримували вдосконалений раціон із ВМК, продемонстрували кращий розвиток екстер'єрних показників порівняно з контролем. Зокрема:

- висота в холці: у дослідній групі цей показник був вищим на 1,6 см, що свідчить про кращу загальну кондицію та розвиток скелета;
- коса довжина тулуба: спостерігається вірогідне збільшення на 2,3 см, що в поєднанні з висотою в холці вказує на більш гармонійну статуру тварин дослідної групи;
- тварини дослідної групи, що отримували мінерально-вітамінні добавки, мали більшу масу тіла (на 2,6 кг), що при ідентичних тренуваннях пояснюється кращим розвитком м'язової тканини та оптимальним обміном речовин;
- Обхват грудей та п'ястка: за цими параметрами не виявлено статистично значущої різниці, спостерігається позитивна тенденція до їх збільшення у дослідній групі, що підтверджує загальний стимулюючий вплив повноцінної годівлі на організм.

Висновки і перспективи подальших досліджень. За даними проведених досліджень встановлено, що застосування удосконаленого раціону, збалансованого за енергетичною цінністю та мікронутрієнтним складом, є базовою умовою для підвищення фізичного потенціалу коней української верхової породи в класичній виїзді.

Встановлено позитивний вплив вітамінно-мінерального комплексу (ВМК) на морфометричні параметри тварин. Коні дослідної групи вірогідно перевершували аналогів з контролю за висотою в холці (на 1,6 см; $P \leq 0,01$), косою довжиною тулуба (на 2,3 см; $P \leq 0,05$) та живою масою (на 2,6 кг; $P \leq 0,05$).

Оптимізація годівлі дозволила покращити загальний клінічний стан та витривалість коней. Тварини дослідної групи продемонстрували швидшу регенерацію сил після фізичних навантажень та вищу працездатність під час тренувального процесу.

Комплексна оцінка спортивних якостей підтвердила ефективність нової схеми годівлі: коні, що отримували ВМК, показали кращі результати за специфічними критеріями виїздки, такими як еластичність рухів та чіткість виконання елементів, що підтверджується вищим середнім балом порівняно з контрольною групою.

Список використаних джерел

1. Ткачова І. В. Генетичні ресурси конярства України: сучасний стан та перспективи збереження. *Вісник аграрної науки*. 2018. № 10. С. 36-42.
2. Хмельничий Л. М., Слизький С. М. Оцінка спортивної робото здатності коней української верхової породи за екстер'єрними та руховими показниками. *Розведення і генетика тварин*. 2021. Вип. 62. С. 115-124. (
3. Гопка Б. М., Павленко П. М., Хоменко М. П. Практикум з конярства : навчальний посібник. Київ : Вища освіта, 2011. 212 с.
4. Гопка Б.М., Хоменко М. П., Павленко П.М. Конярство: Підручник / Б. М. Гопка, М.П. Хоменко, П.М. Павленко. - К: Вища освіта, 2004. 320 с.

5. Майборода К. С. Формування функціональних систем організму спортивних коней залежно від технології вирощування. *Науковий вісник НУБіП України*. 2017. Серія: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. Вип. 270. С. 148-156.

6. Ібатуллін І. І., Кондратюк В. М. Годівля спортивних коней : методичні рекомендації. Київ : Аграрна наука, 2015. 48 с.

7. Інструкція з бонітування племінних коней. Інструкція з ведення племінного обліку. Положення про централізований племінний облік у конярстві. Ю. Ф. Мельник та ін. Київ: Аристей, 2007. 108 с.

Abstract. The article provides data on the feeding of sports horses. Determination of the effectiveness of an enriched diet and a vitamin-mineral complex (VMC) for improving the physical condition, performance and specific qualities of horses specializing in classical dressage.

The study was conducted on two groups of analogue horses (n=20). The control group received a basic diet, the experimental group received an improved diet, balanced in energy, protein and trace elements. The assessment was carried out using morphometric measurements, live weight dynamics and the quality of dressage element performance.

Keywords: ukrainian horse breed, feeding technology, genetic potential, selection, sports performance.

Науковий керівник:

Онищенко Л.В.,

канд. с.-г. наук, доцентка

кафедри технологія виробництва продукції тваринництва

Миколаївський національний аграрний університет

УДК: 636.09:636.7:616.5-002-085

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ЛІКІВ ПРИ ДЕРМАТИТІ У СОБАК

Діана ОЛІЙНИЧЕНКО, здобувачка вищої освіти 4 курсу

освітнього ступеня «Магістр», спеціальності 212

«Ветеринарна санітарія, гігієна та експертиза»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація. Розглянуто ефективність поєднання системних антибіотиків та пробіотичних шампунів при лікуванні канінського atopічного дерматиту. Проаналізовано вплив комплексної терапії на клінічні показники (шкали CADESI-4 та PVAS), швидкість відновлення шкірного бар'єру та частоту рецидивів. Встановлено, що таке лікування допомагає організму швидше позбутися збудників хвороби та повернути природний баланс мікроорганізмів.

Ключові слова: atopічний дерматит, собаки, антибіотики, пробіотичні шампуні, CADESI-4, PVAS.